

FORMAT Regio Deal Zuidoost Friesland

Naam project:	Ervaren en Turf: TOP's en voorzieningen Turfroute van Appelscha tot Akkrum: Toeristische Overstap plaats De Heide en voorzieningen waterrecreanten van Engelenvaart/recreatiegebied De Heide
Pijler:	Vitale Kernen Veerkrachtig Landschap
Hoofdthema:	Brede welvaart
Type project:	Quick win Regio Deal project Regionaal cofinancieringsproject
Contactpersoon:	Jildau van Dijk-Wiersma j.wiersma@heerenveen.nl 06-39 43 44 70

INHOUD

Korte toelichting

Het realiseren van een Toeristisch Overstappunt (TOP) en voorzieningen voor (water)recreanten en toeristen (nutsvoorzieningen, sanitaire voorzieningen en invulling gastheerschap) bij de van Engelenvaart en recreatiegebied De Heide.

Welke bijdrage levert het project aan de regionale, brede welvaart?

- Waarde vitale kernen: een impuls bij de van Engelenvaart en recreatiegebied De Heide heeft een direct effect op de lokale economie (kans voor daghoreca, kans voor outdoor activiteiten aanbieders) en zal niet alleen het toeristisch ecosysteem versterken maar ook bijdragen aan een prettige leefomgeving van inwoners van de regio.
- Waarde veerkrachtig Landschap: vanuit het recreatiegebied De Heide zijn al goed verbindingen met het landschap en de regio door het wandel- en fietsknooppuntsysteem. In Heerenveen is nog geen (goede) TOP gerealiseerd. Deze locatie is uniek wat dat betreft omdat het zowel natte als droge infrastructuur heeft. Met een TOP wordt voorzien in een plek waar bezoekers (toeristen en inwoners) van vervoersmiddel kunnen wisselen (van auto/boot naar fietsen of lopen, van auto/fiets naar boot (van Engelenvaart) of sup/kano (De Heide). Kenmerken van een TOP zijn verder: goed gastheerschap (informatievoorziening, het vertellen van het verhaal van de regio) en aanwezigheid van horeca en openbaar vervoer in de omgeving.

- Waarde leefbaarheid: een TOP met voorzieningen langs de van Engelenvaart, bij recreatiegebied De Heide vergroot de kwaliteit van de leefomgeving en het voorzieningenniveau en daarmee de leefbaarheid van de inwoners. In het al lopende onderzoek “De Heide onder de loep” (looptijd februari 2020- juni 2020) in samenwerking met NHL/Stenden wordt aan de hand van “Design Thinking” verschillende business modellen onderzocht. De Mienskip is gevraagd om hierin mee te denken. Er zijn ruim 3.000 flyers huis-aan-huis bezorgd met een oproep om mee te denken en verder is in de media opgeroepen. Dit werkt! Er komen veel reacties binnen vanuit de Mienskip.
- Waarde natuur: de ontwikkeling van recreatiegebied de Heide heeft tot doel om de beleefbaarheid van landschap en natuur te vergroten.
- Waarde waterkwaliteit: Er wordt op Provinciaal niveau gewerkt aan vuilwaterinzamelpunten. Dit komt de kwaliteit van het water ten goede (volksgezondheid en natuur). De Heide, langs de van Engelenvaart is een locatie die daarvoor in aanmerking komt.
- Waarde Regionaal toeristisch recreatief aanbod: de van Engelenvaart is een schakel in de Turfroute en de Turfroute is het blauwe verbindingslint door “Het Andere Friesland”. Het lokaal aanpakken van het voorzieningenniveau draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de Turfroute en daarmee de hele regio Zuid Oost Friesland. Het realiseren van 12 TOP's is een projectonderdeel in het koepelproject “Ervaren en Turf”. Het een bijdrage uit de regiodeal kan er een enorme meerwaarde/plus worden gecreëerd voor deze strategisch gelegen TOP.

Checklist thema's Regio Deal Zuidoost Friesland

Aan welke andere thema's draagt het project bij? {kruis aan waar je relaties ziet}

Regio Deal Zuidoost Friesland		
Vitale kernen	sterke regionale kernen	x
	levendige kleine(re) kernen	
	welzijn van onze inwoners	x
Veerkrachtig landschap	gebiedsontwikkeling beekdalen	
	een robuust watersysteem	x
	goede bodemgesteldheid, waterkwaliteit en de biodiversiteit	x
	duurzame lokale energie	
	het gastvrije 'andere Friesland'	x

Hoe draagt het project bij aan de Rijksdoelen?

- Bijdrage aan “slimme groei”; groei passend bij de aard en schaal van de regio. Door de regio Zuid Oost Friesland aantrekkelijk te maken wordt de spreidingsstrategie van het Rijk en NBTC beter mogelijk gemaakt
- Bijdrage aan “brede welvaart”: ontwikkelingen bij De Heide worden ism de Mienskip gedaan: naar rato van draagvlak en draagkracht (advies van de Raad van de Leefomgeving in onderzoek “Waardevol Toerisme”)
- Versterking Vitale Kernen: door bezoekers te trekken naar de TOP van De Heide en ze met goed informatievoorziening door te leiden naar het centrum en de horeca
- Beleefbaar landschap: locatie verbindt een dagrecreatiegebied met zowel wandel- als fietsknoppunten als waterwegen

Wat maakt een bijdrage van het Rijk mogelijk voor het project?

- Vervolg project: In het najaar van 2019 is een het project vernieuwing walbeschoeiing en aanleg fietspad afgerond. In dit project was geen financiële ruimte voor voorzieningen voor watersporters/recreanten.
- Integrale aanpak/vervolg project: in het projectplan Ervaren en Turf is voorzien in de realisatie van een TOP bij de Heide. Door een bijdrage uit de regiodeal kan deze TOP een plus krijgen en de andere omschreven ontwikkelingen met elkaar verbinden
- Integrale aanpak: Er is in het voorjaar een onderzoek gaande naar een passend businessmodel voor recreatiegebied De Heide.
- Sneeuwbaaleffect: alle bovengenoemde aspecten leiden tot een sneeuwbaaleffect op basis van een integrale aanpak wat de financiële haalbaarheid en exploitatie van een horecapunt ten goed komt en daarmee de kans vergroot dat op basis van de businessmodellen die worden uitgewerkt door NHL/Stenden ook daadwerkelijk een ondernemer instapt.

Sneeuwbaaleffect

Integrale aanpak

Start van project of vervolg

SAMENWERKEN

Wat is de meerwaarde van hieraan samenwerken in Zuidoost?

Samenwerking: realiseren van TOP's in ZOF is opgenomen in koepelproject Ervaren en Turf. Sluit aan bij en draagt bij aan geheel aan projecten onder "het gastvrije andere Friesland".

Samenwerking: voor heel Friesland is een inventarisatie gedaan voor de realisatie van vuilwaterinzamelstations om de waterkwaliteit van Friesland te borgen/verbeteren. Dit project kan daar een bijdrage in zijn.

Vernieuwing: Kwaliteitsimpuls voor hele netwerk/gelaagdheid aan toeristisch recreatieve voorzieningen in ZOF. Sluit aan bij en draagt bij aan geheel aan projecten onder "het gastvrije andere Friesland".

Verbetering: recreatiegebied de Heide heeft potentie. Door de integrale aanpak van zowel TOP als voorzieningen (horeca, vuilwaterinzamelpunt, voorzieningen voor watersporters, natuurbeleving) wordt de locatie in zijn geheel naar een hoger kwaliteitsniveau getild voor zowel bezoekers als bewoners.

Anticipatie: van verleiden naar begeleiden. Door de professionele vermarkting van de regio "Het andere Friesland" door zowel TRZF als Merk Fryslân worden mensen naar de regio verleidt, de TOP's zorgen voor begeleiding van bezoekers en voor gastheerschap op locatie. De TOP's zijn een logische schakel in de ketting van de "customer journey": (online)vermarkting, begeleiding bij Ruimtelijke Entrees, begeleiding en overstappen bij de TOP's, routes w.o. het project SMART-regio (in koepelproject Ervaren en Turf)

Innovatie (inventief / creatief): bundeling/concentratie/vervlechting van verbeteringsmaatregelen/voorzieningen in en rond de Heide: te gebruiken door de verschillende doelgroepen

Algemene toelichting Samenwerken:

Op het gebied van Recreatie en Toerisme wordt in ZOF samengewerkt om het toeristisch recreatieve aanbod te verbeteren. In het kader daarvan is als deelproject in het koepelproject Ervaren en Turf onderzoek gedaan naar de voorzieningen langs de Turfroute. Hierin zijn per locatie aanbevelingen gedaan. Het is nu zaak deze aanbevelingen tot uitvoering te brengen. Binnen het koepelproject ontbreken middelen om nieuwe voorzieningen te realiseren. In het koepelproject wordt wel een project uitgevoerd om de Turfroute van nieuwe bebording te voorzien, hier is wel budget voor beschikbaar.

Daarnaast is in het koepelproject een project opgenomen voor de realisatie van een 12-tal Toeristische Overstap Punten (TOP's) in Zuid Oost Friesland. Recreatiegebied De Heide is hier één van, door de strategische ligging op een snijvlak van waterwegen en wandel- en fietspaden. De locatie voldoet op veel punten aan de criteria die de Marrekrite stelt aan TOP's, behoudens de nabijheid van horeca. Naar die mogelijkheid wordt onderzoek gedaan (door NHL/Stenden). Voor de realisatie van een TOP is in het koepelproject budget beschikbaar.

Wie werken samen?

Overheden	Gemeenten Zuid Oost Friesland (Koepelproject Ervaren en Turf), Provincie en Wetterskip (bij project walbeschoeiing, vernieuwing fietspad en vuilwaterinzamelstation)
Mienskip	Inwoners gemeente Heerenveen (zijn gevraagd om ideeën aan te leveren voor het project "De Heide onder de loep" ism met NHL/Stenden).
Ondernemers	(Potentiele) horecaondernemers, watersportsector (watersportvereniging en SUP-school), verblijfsaccommodaties, ondernemers die bootcamp geven,
Onderwijs	NHL Stenden (direct met onderzoek naar Businessmodellen), kansen voor onderwijs
Maatschappelijke partners	Natuurbeschermingsinstanties als IVN
Overig	Sportverenigingen, watersportbelangengroepen, wandel- en fietsbelangengroepen

FINANCIËN

Hoe zit het met de kosten?

Begroting	{Wat zijn de kosten? Wat is het benodigd budget?}
Dekking	{Wie draagt wat bij?}
Nog te financieren	{Waar zit nog een financieel tekort? Hoeveel is dat dan?}
Gevraagde Rijksbijdrage	

Begroting	Aanmeervoorzieningen Nutsvoorzieningen (water en stroom) Sanitaire voorziening watersporters Betaalsysteem liggelden (bijv. app.) Horecagelegenheid Sanitaire voorzieningen dagrecreanten, watersporters Sport- en spelvoorzieningen Natuureducatievoorzieningen Camperplaatsen Toeristisch Overstap Punt Pad over water Zitgelegenheid in de vorm van bankjes en picknicktafels
Dekking	-Gemeente Heerenveen (realisatie fietspad € 160.000,-) -Provincie Friesland (vervanging walbeschoeiing € 600.000,- -Koepelproject Ervaren en Turf (realisatie TOP's € 46.500,- en bebording Turfroute € 50.000,-) -Gemeente Heerenveen (proces en onderzoek ontwikkelmogelijkheden De Heide) € 10.000,- (uren en facilitering) -Gemeente Heerenveen (kredietaanvraag ontwikkelmogelijkheden De Heide nog niet mogelijk – afhankelijk van businessmodellen) -Toekomstig ondernemer/exploitant horeca en (deel) sanitaire voorziening dagrecreanten
Nog te financieren	Afronden project van Engelenvaart met voorzieningen voor waterrecreanten Project Vuilwaterstations door Provincie Friesland, gemeenten en Marrekrite: locatie De Heide € 20.000,- Impuls recreatiegebied De Heide
Gevraagde Rijksbijdrage	€ 200.000,-

OVERIG

Aanvullende informatie?

Andere relevante documenten:

- Notitie Vrijetijdseconomie Heerenveen (2015)
- Uitvoeringsprogramma ZOF (2015)
- Projectplan Ervaren en Turf (Project realisatie TOP's)
- Inventarisatie voorzieningen Turfroute (2016)
- Position Paper, Provincie Friesland (2019)
- Visie Waterrecreatie Provincie (2019)
- Collegeprogramma "Geluk op 1", Provincie Friesland (2019)

- Onderzoek “Waardevol Toerisme”, Raad voor de Leefomgeving (2019)
- Nieuwe beleidsnota Gastvrij Fryslân (april 2020)
- Concept Bouwsteen Waterrecreatie Gemeente Heerenveen (nog in ontwikkeling)
- Onderzoek NHL Stenden (nog in ontwikkeling)